

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCENİN GEŞİMİNE BİR BAKIŞ

Dr. Sait AŞGIN*

Giriş

Türkiye’de modern tarihçiliğin gelişmesini çalışmaları, teşvikleri ve kurduğu müesseseleri ile sağlayan¹ Mustafa Kemal Atatürk, Türk Milletini aydınlık bir yola çıkartırken, kendisi de belirli tarihi temellere dayanan görüşlere sahipti. Onun için, Atatürkçü düşüncenin oluşumuna katkıda bulunan bu tarihi sürecin ana çizgileriyle ele alınmasında yarar bulunmaktadır.

Osmanlı Devleti 1683’te Viyana önlerinden çekilirken, temsil ettiği fikir ve kurumlar bakımından henüz gelişmekte olan Batı düşüncesi ve kurumlarına göre daha üstün bir durumda idi.² Ama kısa sürede Avrupa, Osmanlı Devletinin aleyhine olmak üzere, her yönüyle gelişmiş ve yayılmaya başlamıştır. Bunun üzerine Osmanlı Devleti, Avrupa’nın üstünlüğünü kabul ederek Batılılaşmaya yönelecek ve askeri alanda yapılacak yeniliklerle bu üstünlüğü dengeleyebileceği düşüncesine kapılacaktır.³

Başlangıçta III. Ahmet zamanında (1703-1730), Lale Devriyle “lüks ve sefahat” biçiminde kendisini gösteren Batı etkisi, matbaanın gelişiyile, düşünce alanında da devam edecektir.⁴ Ancak, bu etkilerin bir çağdaşlaşma eylemine dönüşmesi III. Selim döneminde (1789-1807) yönetim alanında

* Karaman Vali Yardımcısı.

¹ Bkz. Azmi SÜSLÜ, “Atatürk ve Tarih”, Atatürkçü Düşünce El Kitabı, Ankara 1995, s.265-278

² E. Z. KARAL, *Osmanlı Tarihi I*, Ankara 1988, s.55; M AYDIN “Tanzimat’la Aranan Hüviyet”, *Tanzimat’ın 150. Yıldönümü Uluslararası Sempozyumu (Ankara 31 Ekim- 3 Kasım 1989)*, Ankara 1994, s.15-20.

³ Bkz. Alan PALMER, *Osmanlı İmparatorluğu Son ÜçYüz Yıl; Bir Çöküşün Tarihi*, İstanbul 1994 , s.53 vd.; Y. AKÇURA, *Üç Tarz-ı Siyaset*, Ankara 1987, s.48 vd.; E. Z. KARAL, a.g.e.,s.178.

⁴ B. LEWIS, *Modern Türkiye’nin Doğuşu*, (nşr. M. KIRATLI) Ankara 1984, s.51 vd.

yapılan yeniliklerle mümkün olacaktır.⁵ Çağdaşlaşma isteği, 1826'da Yeniçeri Ocağının kaldırılmasından sonra etkili olabilmiş ve Batının toplumsal, siyasal ve felsefi görüşleri, Osmanlı Devlet anlayışını yeni baştan biçimlendirmeye başlamıştır.⁶ Abdülmecit döneminde (1839-1861) Tanzimat'ın ilanı ile somutlaşan bu durum⁷ değişik biçimlerde I. Dünya Savaşına kadar sürmüştür. Ancak bu dönemde Devlet ve toplum hayatında "alaturka" ve "alafranga" tabirlerinde ifadesini bulan bir ikilik ortaya çıkmıştır ki, bu farklılaşma ancak Cumhuriyet döneminde ortadan kaldırılacaktır.⁸

Osmanlı Devleti'nin derlenip toparlanarak, yeniden güçlenebilmek için sarf ettiği çağdaşlaşma gayretleri beklenen sonuçları sağlayamamıştır.⁹ Ancak, bu dönemde ortaya çıkan siyasal akımlar, Atatürk'ün başlattığı çağdaşlaşma hareketinde ilk örneklerin elde edilmesine olanak vermeleri açısından önemlidirler.¹⁰ Dolayısıyla, Osmanlı Devletinde gerçekleştirilen yenilikler ile bunu sağlamak için ortaya çıkan akımların, bu devleti yaşatamamasına karşılık, yeni bir devletin kurulması için gerekli deneyimi sağladığı söylenebilir.¹¹ İşte Atatürk'ü bu uzun tarihi gelişme hazırlamıştır.¹² Sonuçta, uzman bir sosyolog veya kültür tarihçisi olmamasına karşın, zekası ve gönülden sevgisiyle Mustafa Kemal, binlerce yıllık kültüründen doğan çelikleşmiş iradesine öncülük ettiği Türk Milletini mutlak bir yok oluştan kurtarmakla kalmayacak, aynı zamanda ona çok yakışan bağımsız, hür ve haysiyetli bir hayat ile yükselme yolunu da açacaktır.¹³

1907'den itibaren Atatürk'ün kafasında gelişen fikirlerin 19 Mayıs

⁵ S. CÖHCE, *Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I*, Elazığ 1992,, s.54 vd.

⁶ Bkz. Tuncer BAYKARA, "II. Mahmut'un Islahatında İç Temeller 1826-1839", *Tanzimatın 150. Yıldönümü Uluslararası Sempozyumu*, s.263-270; A. PALMER, a.g.e., s.104 vd.; B. LEWIS, a.g.e., s.57 vd ; M. Emin Gerger, *Tanzimattan Avrupa Topluluğuna Türkiye*, İstanbul 1989, s.82 vd.

⁷ Geniş bilgi için bkz.M.E.B. Komisyon, *Tanzimat I-II*, İstanbul 1999, Ayrıca bkz. E. KURAN, *Türk Çağdaşlaşması, Çileli Bir Yolda İlerleyiş*, Ankara 1997, s. 135 vd.

⁸ S. CÖHCE, a.g.e., s.96 vd.

⁹ A.AFETİNAN, *Medeni Bilgiler ve M. Kemal Atatürk'ün El Yazıları*, (nşr. Azmi SÜSLÜ vd.), Ankara 2000, s.48 vd.

¹⁰ Geniş bilgi için bkz. E.Z.KARAL, *Osmanlı Tarihi VIII*, Ankara 1988, s.482-568.

¹¹ Bkz. Bernard LEWIS, (Çev. Berin YANARDAĞ), "Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluşunu Hazırlayan Düşünce Akımları", *Atatürk Konferansları VI (1973-1974)*, Ankara 1977, s.15-22; Ayrıca bkz. Celal NURİ, *Türk İnkılabı*, İstanbul 1926

¹² Halil İNALCIK, "Atatürk ve Türkiye'nin Modernleşmesi", *Atatürkçü Düşünce El Kitabı*, Ankara 1998, s.125-132..

¹³ S. CÖHCE, a.g.e., s.5.

1919'da Onun kutsal Anadolu toprağına ayak basmasıyla birlikte uygulamaya konulduğu görülmektedir.¹⁴ Çünkü, bu tarihten başlayarak, olaylar hep aynı doğrultuda yönlendirilmiş ve Türk Milletinin aydınlık bir yolda ilerleyerek mevcut milletler içerisinde layık olduğu yeri alabileceği faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Bunları yaparken Atatürk, neyi, ne zaman, ve nasıl yapacağını büyük bir başarı ile tespit ve tayin etmiştir.¹⁵ Sonuçta, XX. yüzyılım harikası olarak kabul edilen Türk inkılabını meydana getiren bu düşünceler, bir kısmı o güne kadar sonuçlandırılan bütün temel konuları da içine alır.¹⁶

Mustafa Kemal, İstiklal Savaşını başlattığında tarihi temellere dayanan belirli bir düşünce yapısına, siyasal görüş ve inanca sahipti.¹⁷ Ama onun davranışlarını teorik çalışmalardan çok, gelişen hareket ve olayların yönlendirdiği söylenebilir.¹⁸ Bu durum göz önüne alındığında Atatürkçülük hem fikri hem de fiili bir hareket olarak ortaya çıkar ve gelişir. Bu süreci, aralarında esaslı farklılıklar olmasa da dört evreye ayırarak incelemek mümkündür.

Fikri ve Fiili Bir Hareket Olarak Atatürkçü Düşüncenin Dört Evresi.

Atatürkçü düşüncenin 1919-1938 yılları arasındaki birinci devresi bir "oluşma ve deneme" aşamasını oluşturur. 1927, 1931 ve 1935'te toplanan C.H.P. kurultaylarında Atatürkçü düşüncüyü tanımlama ve geliştirme hususunda önemli çalışmalar yapıldığı bilinmektedir.¹⁹ Özellikle 1935 progra-

¹⁴ Bkz. Şerif MARDİN, "Yenileşmenin Dinamiğinin Temelleri ve Atatürk", *Çağdaş Düşüncenin Işığında Atatürk*, İstanbul 1983, s.21-48.

¹⁵ Bkz. Kemal ATATÜRK, *Nutuk I (1919-1920)*, İstanbul 1973, s.16: Bu konudaki geniş bir yorum için M. KAPLAN "Atatürk'ün Başarısını Sağlayan Sebepler: Durum, Yorum, Hedef, İnanç, Karar ve Hareket", *İ.Ü.E.F. Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan*, İstanbul 1981, s.22 vd.; Ayrıca bkz. Hamza EROĞLU, "Atatürk ve Cumhuriyet", *Atatürkçü Düşünce El Kitabı*, Ankara 1998, s.15-33.

¹⁶ Bkz. P. GENTİZON, *Mustafa Kemal ve Uyanan Doğu*, Ankara 1983; E. Ziya KARAL, "Türk İnkılabının Mahiyeti ve Önemi" *İ.Ü.E.F. Tarih Semineri Dergisi I*, İstanbul 1937, s.128-143.

¹⁷ Ayrıca bkz. İ. KAFESOĞLU-M. SARAY, *Atatürk İlkeleri ve Dayandığı Tarihi Temeller*, İstanbul 1983; B. Sıtkı BAYKAL, "Cumhuriyetimizin Tarihsel Anlamı", *Atatürkçü Düşünce*, Ankara 1992, s.243-263; S. IRMAK, "Atatürkçülüğün İlkeleri- İnkılapların Fikir Temelleri", *Atatürkçü Düşünce*, Ankara 1992, s.1-34.

¹⁸ Suna KİLİ, "Tarih Açısından Kemalizmin Özü ve Oluşumu" *Atatürk Devrimleri I. Milletlerarası Sempozyumu Bildirileri (İstanbul, 10-14 Aralık 1973)*, İstanbul 1975, s.22-32.

¹⁹ Bkz. Hakkı UYAR, *Tek Parti Dönemi ve Cumhuriyet Halk Partisi*, İstanbul 1998.

mında Atatürkçü düşünce “Kemalizm” olarak tanımlanmış ve bu bölümde yer alan ilkeler Atatürkçü düşüncenin temeli olarak kabul edilmiştir.²⁰ Aslında bu ilkeler, Milli Mücadele dönemi gelişmeleri, İnkılaplar ve bizzat Atatürk’ün düşünce ve inançlarını içermekteydi. Bu dönemde Atatürk’ün kişiliğine ilişkin vurgulamalar da ön planda gözükmekte²¹, Atatürk’ün hayatını ele alan makaleler yayınlanmaktadır.²² Ayrıca bu yıllarda Türk inkılabını ve dolayısıyla Atatürk’ün görüşlerini incelemek üzere yabancılardan da önemli bir ilginin varlığı dikkati çekmektedir.²³ Onlar Kemalizm’i “Türk Milletinin tamamıyla yeni bir tefekkür ve amel, yeni bir terakki ve görüş tarzı” olarak tanımlıyorlardı.²⁴

1939-1960 yılları arasında, yani ikinci evrede, Atatürkçü düşüncede

²⁰ Bu dönem gazete yazılarında Kemalizm’in pekiştirilmesine yönelik örnekler sıkça görülür. Örnek olmak üzere bkz. Muhittin BİRGİN, “Yalnız Kemalizm”, *Son Posta*, 20 Nisan 1938, Yazar burada Macaristan’da Nazizim’in kaynağından söz ettikten sonra “Demokrasi, komünizm veya ikisi ortası nazizim, bunlar bir taraftan bir hayat felsefesi ve hayat nizamı ifade ederler...komünizm de, demokrasi de, nazizm veya faşizm de nazariye, hayat felsefesi ve cemiyet nizamı olarak, ancak doğdukları memleketlerdeki şartların mahsulü olabilir ve içinde doğmadıkları memleketler için yalnız taklit ve yabancı nazariyeler halinde kalırlar. Aynı “izm”ler siyaset olarak mütalaa edildiği zaman, diğer memleketler için sade taklit ve yabancılık değil, belki de, aynı zamanda, bir tehlike ifade ederler....Kendi kendimizin şartları içinde, kendi kendimizin ihtiyaçlarından ilham alarak, bugünkü gidişimiz bir Türk gidişidir. Eksişimiz çok, noksanlarımız büyük de olsa gayretsiz ve ümitsiz değiliz. Türk olarak yaşamak için, yalnız bu iki kuvvet bize kâfidir; gözümüzü dört açalım: Ne tanzimatçı demokrasi, ne hayalci komünizm, ne de realizm namı altında, yeni bir egoizm temsil eden öteki “izm”ler. Yalnız Kemalizm!” demekte ve dönemin genel yaklaşımını özetlemektedir.

²¹ Örneğin, 1938 yılında Atatürk’ün Antalya’ya gelişlerinin yıldönümü münasebetiyle Halkevinde büyük bir tören yapılmış ve “Atatürk’ün askeri ve siyasi dehası ve yüksek varlığı hakkında konferanslar verilmiştir.” Bkz. *Aydın Tarihi*, Nisan 1938, S.52, s.4.

²² Türk Tarih Kurumu tarafından yayınlanmakta olan *Bellekten*’in 17 mart 1938’de yayımlanan 3. ve 4. sayılarında yer alan Afet İNAN’ın “Mukaddes Tabanca” ve Hüsrev Sami KIZILDOĞAN’ın “Vatan ve Hürriyet, İttihat Terakki” adlı makaleleri, Atatürk’ün hayatını ele almaktaydı.

²³ Örneğin İngiliz yazar Herbert Side BOTHAN, Türkiye’ye gelerek Türk inkılabına ilişkin incelemelerde bulunmuş, sonra da Sunday Times gazetesinde “Bir Milletin Yeniden Canlanışının Hikayesi, Atatürk’ün Sulh Siyaseti” başlığı ve Serutator imzasıyla yayınlamıştır. Bu yazı Türkçe’ye çevrilerek “Atatürk Bize Model Olabilir” başlığıyla 14 Ocak 1938 günlü *Ulus Gazetesi*’nde yayınlanmıştır.; Gene 9 Ağustos 1938 tarihli The Times’ın verdiği 32 sayfalık Türkiye Özel Ekinde, Türk inkılabından ve Atatürk’ten övgüyle söz edilmekteydi. Bkz. *Aydın Tarihi*, Ağustos 1938, S.57, s.314 vd.

²⁴ Alman Fons Panevon Ments’in *Westdeutscher Beobachter* Gazetesindeki yazısına atfen bkz. “Bir Seyyahatin İntibaları” *Aydın Tarihi*, Mart 1938, S.51, s.355 vd.; Ayrıca bkz. Rom LANDEN, “Kemalizm” *Ulus Gazetesi*, 17 Mart 1938.

“Atatürkçülüğü anlatma” şeklinde bir gelişme ortaya çıkar. Ancak, daha sonraki gelişmeler bu evrede pek de başarılı olunamadığını göstermektedir. Bunda, dönem içerisinde ortaya çıkan bir takım gelişmelerin etkili olduğu söylenebilir.²⁵ Bu tür gelişmelerin istismarını önleyecek bir iradenin yeterli düzeyde ortaya konulamamış olması da bu tür bir olguyu hızlandırmıştır.²⁶

Üçüncü dönem 1961-1980 arasını kapsar ki, bu dönemde Atatürk ile ilgili pek çok kitap bastırılmış, konferanslar verilmiş, sempozyumlar düzenlenmiştir. Bu gayretler uluslararası alanda da sürdürülmüş ve etkili de olmuştur.²⁷ Ancak bütün bu faaliyetlerin, yukarıda işaret edilen ikinci devredeki gibi, “Atatürkçülüğü anlatma” çerçevesini aştığı söylenemez.

Oysaki Atatürkçülük, ona ait bilgileri elde etmekle birlikte, inanmayı ve uygulama alanına koymayı da gerektirir. Ne yazık ki bu ikinci husus gerçekleştirilememiş ve ülke bölünme tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. 1982 T.C Anayasasının başlangıç bölümünde belirtildiği üzere, “Cumhuriyet devrinde benzeri görülmemiş, bölücü ve yıkıcı bir iç savaşın gerçekleşme noktasına ulaştığı sırada”, 12 Eylül 1980’de Türk Ordusu yönetime el koymuş ve her şeyde olduğu gibi Atatürkçülük konusunda yeni bir dönem başlamıştır. Bu yeni dönemin Atatürkçü nitelik ve hedef taşıdığı 12 Eylül Harekatı ile ilgili ilk beyanlarda açıkça ortaya konulmuştur. Esasen Türk Ordusu’nun Atatürk ilke ve inkılaplarına olan bağlılığı göz önüne alınacak olursa, hare-

²⁵ Bu dönemin siyasal yönden bir değerlendirmesi için bkz.Sait AŞGIN, *Doğu Anadolu’ya Yapılan Kamu Harcamaları (1946-1960)*, Ankara 2000, s.19 vd.

²⁶ Atatürk’ten Sonraki Cumhuriyet Dönemine ilişkin bir değerlendirme için bkz. B. LEWIS, *Modern Türkiye’nin Doğuşu* (nşr. M.KIRATLI), Ankara 1984, s.293 vd.;Demokrat Parti iktidarında Atatürk ve Milli Şef dönemlerine ile ilgili iyi niyetli olmayan yaklaşımlara ilişkin bir değerlendirme için bkz.Hüseyin Cahit YALÇIN, “Atatürk Devri”, *Ulus Gazetesi*, 22 Kasım 1953. Yazar bu makalesinde “seviyesiz, karakersiz, değersiz bir sürü mahluk Atatürk önünde ve ondan sonra Milli Şef İsmet İnönü’nün önünde yerlerde süründükten sonra, şimdi yılan gibi derilerini değiştirmişler, Bazıları Demokrat boyasına bulanmışlar, 25 senelik maziye yani Atatürk’e, İsmet İnönü’ye hakaret etmek ve düşmanlık göstermekle yükselmek peşindedir” değerlendirmesini yaptıktan sonra “Çünkü deri değiştirmişlerdir; Demokrat maskesi takmışlardır ve kendileri gibi yerlerde sürünmeye tenezzül etmemiş, kendileriyle temasıtan öğrenmiş, namus ve haysiyet erbabını kötölemekle ikbal ve servete erişmek hırsına kapılmışlardır. İşte Atatürk devrinin ve Atatürk düşmanlığının hakikati budur” diyerek, bu tür gelişmeleri seviyesiz iktidar ve ikbal arayışlarına bağlamaktadır.

²⁷ UNESCO Yürütme Kurulu, 17 Ekim 1979 tarihli kararı ile, Atatürk’ün 100. Doğum Yıldönümü Milletlerarası Sempozyumu’nun Paris’te toplanmasını ve bunun için ödenek ayrılmasını kararlaştırmıştır.Bkz. İ. GİRİTLİ, *Kemalist İdeoloji, Siyasi ve Ekonomik Yönleri*, Ankara 1981, s. 6: Yine böyle bir çalışma için bkz. Turkish National Commission For UNESCO, *Atatürk*, Ankara 1963,

katın Atatürkçülüğün dışında bir temeli olabileceğini düşünmek de mümkün değildir.²⁸

Söz konusu dönemde özellikle Atatürkçü düşüncenin anlaşılması ve uygulanması doğrultusunda önemli adımlar atılmıştır. 1982 Anayasasının 134. maddesi uyarınca 2876 sayılı yasayla "Atatürk'ün manevi himayelerinde, Cumhurbaşkanının gözetim ve desteğinde, Başbakanlığa bağlı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu" kurulmuştur. Bu kurum içerisinde yer alan özellikle Atatürk Kültür Merkezi ile Atatürk Araştırma Merkezinin önemli faaliyetlerde bulunduğu, yalnızca Atatürk Araştırma Merkezince 1999 yılına kadar yani on beş yıllık sürede 504 konferans, 4 Uluslararası sempozyum, 79 kitap ile Nutuk CD-ROM'u yayımlanmıştır.²⁹

Bütün iyi niyetli çabalara karşın bazı zorlama "yorumlarla", belirgin sapmaların ortaya çıktığı da yadsınmaz. Çünkü, Atatürk'ün son derecede açık ve berrak düşünceleri, her büyük adam gibi, zaman zaman çeşitli kesimlerce istismar edilmek istenmektedir.³⁰ Bu tür kötü niyetlilere karşı en güzel yanıt, Atatürkçü inanç ve idealizme sahip gençlik tarafından verilmiş olacaktır.³¹

SONUÇ

Atatürkçü düşünce her dönemde yeniden ele alınır, anlatılır, incelenir, yorumlanır. Bu onun kendi iç dinamiğinden kaynaklanmaktadır. Halbuki Atatürkçü düşünce bugüne kadar toplumumuzun bütün kesimlerine benimsetilmiş olmalıydı.

Esasen bu konuda Türkiye'de kargaşa çıkartanlar hangi kesimden olurlarsa olsunlar, Atatürkçü düşünceyi boğmak ve Atatürk'ün kurmuş olduğu Türkiye Cumhuriyeti Devletine son vermek karar ve niyetiyle yola çıkmış görünmektedirler. Çünkü, Atatürkçülüğün amacı, Türk Milletini her alanda akılcı ve bilimsel bir metotla çağdaş bir toplum haline getirmektir.

Atatürkçü olmak, Atatürk'ün temel felsefesini bilmek, Atatürk'ü sev-

²⁸ İsmet GİRİTLİ, a.g.e., s.11.

²⁹ Bkz. Komisyon, *Atatürk Araştırma Merkezi'nin 15 Yılı*, Ankara 1999.

³⁰ Bkz. Aydın TANERİ, *Atatürkçülüğün Tanımı*, Ankara 1983, s.14 vd.

³¹ 1990'lı yıllar, özellikle ikinci yarısı itibarıyla çok yakın bir dönemi içerdiği ve bu evrenin kesin sonuçları alınmadığından, böyle bir tarih çalışmasının dışında tutulması uygun görülmektedir.

mek, Atatürk'ü anlamak ve Atatürkçülüğe inanmaktır. Onun gurur duyduğu değerlerle samimi olarak gurur duymak, O'nun açıkladığı ve hedeflediği gibi Cumhuriyetçi, Milliyetçi, Halkçı, Laik, Devletçi ve İnkılapçı olmaktır. Gençliğe bu inancı ve idealizmi verdiğimiz gün, artık o hiçbir yabancı ideolojiye tenezzül etmeyecek, sorumluluklarını bilen, Türk Milletine faydalı bir insan haline gelecektir.

Sonuç olarak, Türk Milletinin ihtiyaçlarından doğan Atatürkçülük, toplumumuzun çağdaş uygarlık düzeyine ulaşabilmesi için Türkiye'ye en uygun olan millî bir tercih ve tavidir. Atatürkçülük çağdaştırıcı olduğu kadar, millî birliği sağlayacak niteliklere de sahiptir. Atatürkçü düşünceye sarıldığımız sürece, yabancı ideolojiler, Türk Milletini parçalamayı amaç edinen akımlar, yayılma ve taraftar kazanma şansını kaybedeceklerdir. Türk Milleti yaşamış olduğu o acı ve gözyaşı dolu günlere bir daha dönmeyecektir. Atatürkçülüğün bireysel ve millet olarak benimsenmesi, şu anda mevcut ve gelecekteki sapıtırıcı ve tutucu akımlara karşı korunması Türk Devletinin parlak geleceğinin teminatıdır.

ÖZET

Atatürkçü Düşüncenin gelişimine ait bir bakış açısı çizmeye çalıştığımız makalemizde önce Osmanlı Devleti'nin son zamanlarındaki düşünce akımları ve Devletin modernizasyonuna ilişkin çabalar üzerinde durulduktan sonra bunların başarısızlığı anlatılmıştır. Bu gelişmelerin Atatürk'ün düşünce ve görüşlerini oluşturmadaki etkisine değinildikten sonra Atatürkçülüğün oluşumu ve gelişimi aşama aşama ele alınmıştır. Makalede son olarak Atatürkçü düşüncenin temel niteliklerine atfla toplumumuzu çağdaşlaştırıcı ve birleştirici niteliğine dikkat çekilmiş, Atatürkçülüğün bireysel ve ulusal düzeyde benimsenmesinin, saptırıcı ve tutucu akımlara karşı Türk Devletinin parlak geleceğinin teminatı olduğu vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Atatürkçülük, Çağdaşlaşma, Türk Milleti, Cumhuriyet

ABSTRACT

In our article, in which we have tried to draw the improvement of Atatürk's doctrine and the historical perspective of its application, after stating the thought movements in the last period of Ottoman State and the struggles about the modernization of the government, we mentioned about their failures. After giving information about the effects of these events in making up Atatürk's thought and ideas, the formation Atatürk's doctrine as an ideology and its improvement was taken up gradually. Finally, in the article, with the attribution to the basic characteristic of Atatürk's doctrine, it was pointed out that Atatürk's doctrine as a national ideology, has a characteristic that makes our society contemporary and united, and it was emphasized that it is the guarantee of the brilliant future of Turkish Nation against pervating and conservative ideas.

Key Words: Ataturks Thought, Becoming Contemporaneous, Turkish Nation, Republic.